

ДП «КИЇВСЬКИЙ ХОРЕОГРАФІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор коледжу

Кайгородов Д. Є.

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Етика і естетика»

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність:	024 Хореографія
освітній рівень	перший «бакалаврський»
освітня програма	ХОРЕОГРАФІЯ
вид дисципліни	цикл загальної підготовки
Форма навчання	денна/заочна
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	державна
Форма підсумкового контролю	залік

Київ-2022

Робоча програма з дисципліни **«Етика і естетика»** для студентів за напрямом підготовки 02 Культура і мистецтво, спеціальністю 024 «Хореографія»

Розробник: Кириченко Ірина Михайлівна, викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Київського хореографічного коледжу

Затверджено на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від «25» серпня 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - ECTS – 2	денна	заочна
	Нормативна	
Змістових модулів -2	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 60	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
	Лекції	
Всього годин для денної форми навчання (в т. ч. тижневих) : аудиторних – 30 самостійна робота студента - 30 для заочної форми навчання: аудиторних – 12 самостійна робота студента - 48	20 год.	10 год.
	Практичні, семінарські	
	10 год.	2 год.
	Лабораторні	
	- год.	- год.
	Самостійна робота	
	30 год.	48 год.
	Індивідуальні завдання:	
	- год.	
	Консультація	
	-	-
	Вид контролю:	
Залік	Залік	

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета та завдання навчальної дисципліни

Концепція гуманітарної освіти передбачає викладання дисциплін, спрямованих на глибоке вивчення місця і ролі людини в складних історичних процесах, в житті сучасного суспільства. Це, зокрема, такі «культурологічні» предмети, як етика та естетика. Метою викладання навчальної дисципліни «Етика та естетика» є досягнення всебічного повного та глибокого розуміння студентами теорії етики та естетики та практичного досвіду щодо її втілення у життя, основи аналізу економічних явищ, процесів та показників, що характеризують маркетингове середовище. Для забезпечення останнього курс «Етика та естетика» передбачає можливість ознайомлення із конкретними ситуаційними завданнями.

Основними завданнями вивчення дисципліни «етика та естетика» є опанування комплексу знань про зміст і структуру етики та естетики як філософських наук. Бути ознайомленим з історією етичної та естетичної думки, основними етичними та естетичними категоріями, з динамікою розвитку моралі та естетичної культури, особливостями етичних та естетичних пошуків в сучасну добу. Вироблення вміння розрізняти етичні та естетичні категорії; піднімати проблеми на рівні етики і акумулювати їх у рефератах і виступах на семінарах, на конференціях та в практичній діяльності; визначити оптимальні шляхи і засоби розвитку культури, ефективно впливати на цей розвиток. Привернення уваги до оціночної та інформаційної функцій знання історії моралі та естетичної культури. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: знати: - про етику та естетику як філософську науку, про основні етичні та естетичні категорії. вміти: оперувати термінологією етичними та естетичними категоріями, аналізувати на емпіричному та науковому рівні процеси, що відбуваються в соціальному житті, використовувати в професійній діяльності основні теоретичні і практичні положення етики та естетики.

Загальні компетентності

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 12. Здатність демонструвати моральні засади міжособистісних відносин.

Фахові компетентності

ФК01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

ФК16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.

Програмні результати навчання дисципліни є:

ПРН 02. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПРН 21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.

Етика як філософська наука про мораль. Об'єкт і предмет етики. Взаємозв'язок етики з іншими науками, що вивчають мораль. Основні завдання етики у сучасних умовах. Мораль як соціальний феномен: мораль і проблема її соціальної детермінації (взаємозв'язків). Первісні форми регуляції людської поведінки. Процес виокремлення моралі. Мораль та інституційна регуляція. Мораль і право. Мораль і звичай. Політика і етика.

Тема 2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки.

Етичні ідеї Стародавнього світу. Етична думка Середньовіччя та

Відродження. Етичні вчення Нового часу. Західна етична думка ХХ століття.
Історія етичної думки в Україні. Походження та історичні типи моралі.

Тема 3. Поняття, структура і категорії моральної свідомості.

Місце моральної свідомості в системі моралі. Структура моральної свідомості. Моральні норми і принципи. Моральні мотиви й ціннісні орієнтації. Добро і зло як провідні поняття моральної свідомості й категорії етики: обов'язок, відповідальність, справедливість, сенс життя і щастя, совість, гідність і честь.

Тема 4. Моральні виміри спілкування.

Етика спілкування: загальний огляд проблеми. Різноманіття передумов і вимірів людського спілкування: моральний аспект. Сутність спілкування. Основні типи, принципи та суперечності спілкування. Моральна культура спілкування, її зміст і вияви. Моральні виміри спілкування: толерантність, повага, співчуття, милосердя, любов. Етикет ділових (службових) взаємин. Колективне обговорення ділових проблем.

Тема 5. Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.

Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Національний фактор в історії моральності. Національне і загальнолюдське. Шлюб, сім'я у формуванні моральної культури особистості. Специфіка християнських етичних принципів. Проблема морального змісту нетрадиційних релігійних напрямків. Моральні основи шлюбно-сімейних стосунків. Професійна етика.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики.

Основні естетичні категорії. Значення поняття «естетика». Становлення перших естетичних уявлень. Ставлення до дійсності і художня діяльність людини. Предмет естетики. Естетика як самостійна наука. Категорії естетики: прекрасне та повторне, трагічне та комічне, піднесене та низьке.

Тема 7. Специфіка і структура естетичної свідомості.

Специфіка естетичної свідомості. Два рівні функціонування естетичної свідомості. Естетичні почуття, смак та ідеал. Функції естетичного ідеалу.

Тема 8. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики.

Історичні закономірності розвитку мистецтва. Предмет мистецтва, художній образ, зміст і форма. Стил ь і художній метод. Функції мистецтва. Види мистецтва. Естетична специфіка літератури. Мистецтво ХХ століття в контексті Європейської естетики. Формально-технічні пошуки в європейському мистецтві ХХ століття: футуризм, кубізм. Абстракціонізм, Експресіонізм, сюрреалізм та їх філософське обґрунтування.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторн	Індивідуаль	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Етика							
Вступ. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	4	2					2
Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	6	2		2			2
Поняття, структура і категорії моральної свідомості.	8	2		2			4
Моральні виміри спілкування.	4	2					2
Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	4	2		2			2

Модульний контроль	2						
Разом	36	12		6			18
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Естетика							
Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики.	6	2		2			4
Специфіка і структура естетичної свідомості.	8	2		2			4
Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики	8	2					4
Модульний контроль	2						
Разом	24	8		4			12
Усього	60	20		10			30

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторн	Індивідуаль	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Етика							
Вступ. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	8	2					6
Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	6						6
Поняття, структура і категорії моральної свідомості.	8			2			6
Моральні виміри спілкування.	8	2					6
Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	6						6

Модульний контроль	2						
Разом	38	6		2			30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Естетика							
Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики.	6						6
Специфіка і структура естетичної свідомості.	6						6
Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики	8	2					6
Модульний контроль	2						
Разом	22	4					18
Усього	60	10		2			48

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Тема	Кількість годин	
		денна	заочна
2-й КУРС			
Змістовий модуль 1. Етика			
1.	Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.		
2	Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	2	
3	Поняття, структура і категорії моральної свідомості.	2	2
4	Моральні виміри спілкування.		
5	Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	2	
Змістовий модуль 2. Естетика			
6	Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики	2	
7	Специфіка і структура естетичної свідомості.	2	
	Разом	10	2

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ теми	Тема	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	2	6
2	Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	2	6
3	Поняття, структура і категорії моральної свідомості.	4	6
4	Моральні виміри спілкування.	2	6
5	Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	2	6
6	Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики	4	6
7	Специфіка і структура естетичної свідомості.	4	6
8	Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики.	4	6
	Разом	30	48

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекція (проблемна, лекція-конференція тощо); семінарські заняття (семінари-диспути, дебати та ін.); практичні заняття (ділові та рольові ігри, моделювання ситуацій тощо); консультації (групові, індивідуальні, дистанційні).

7. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань з курсу «Етика та естетика» здійснюється за кредитно-модульною системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі. Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів вважаємо такі: контролююча, навчальна, діагностична, виховна. Це й визначає індивідуальні якості студента та його рейтинг. Відповідно до кредитної системи, що передбачає облік трудомісткості навчально-пізнавальної роботи студентів у кредитах, використовуємо схему накопичення оцінок-балів, як системи оцінювання. Успішність студентів оцінюється за результатами поточного та

підсумкового контролю. Поточний контроль рівня знань здійснюється шляхом проведення тестувань, написання та перевірки творчих письмових завдань, усного опитування. Підсумковий контроль з дисципліни проводиться під час останнього модуля, заліку.

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти						Разом
	Ведення конспекту	Опитування	Розв'язування тестів	Самостійна робота			
				Практичні завдання	Реферат	Презентація	
Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	2	4	12	3			9
Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	2	4		3			9
Поняття, структура і категорії моральної свідомості.	2	4		3			9
Моральні виміри спілкування.	2	4		3			9
Національна етика. Сімейна етика. Релігійна етика. Біоетика. Професійна етика.	2	4		3			9
Визначення та сутність поняття «естетика». Основні категорії естетики	2	4		3			9
Специфіка і структура естетичної свідомості.	2	4		3			21
Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики.	2	-		3			5
Реферат, презентація					10	10	20
Разом	16	28	12	24	10	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінки за національною шкалою	Оцінки за національною шкалою	
			Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	5 (відмінно) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	5 (відмінно)	зараховано
82-89	B	4 (дуже добре) (вище середнього рівня з кількома помилками)	4 (добре)	
74-81	C	4 (добре) (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)		
64-73	D	3 (задовільно) (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	3 (задовільно)	
60-63	E	3 (достатньо) (виконання задовольняє)		

		мінімальним критеріям)		
35-59	FX	2 (незадовільно) з можливістю перездачі	2 (незадовільно)	Не зараховано з
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	2 (незадовільно)	можливістю повторного складання

Критерії оцінки знань студентів

«Відмінно» – повна, логічна, аргументована, проілюстрована прикладами відповідь, яка свідчить про самостійність мислення студента, міцне засвоєння ним навчального матеріалу, вміння пов'язати його з практикою, робити узагальнення та висновки. Чітке визначення студентом основних понять і категорій філософії, студент вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним програмою, має діалектичне мислення, аргументовано, науково аналізує філософські проблеми, об'єктивно оцінює досягнення філософської науки та її вплив на розвиток та формування світогляду епохи та майбутнього. Вміє використовувати різноманітні джерела знань, вміє застосовувати знання при вирішенні професійних питань. Уміє вдаватися до діалогу, доводити власну громадську та світоглядну позицію. Виконав 100% обсяг самостійної роботи. Брав участь у семінарах, підготував і захистив реферат. За підсумками тестування правильно відповідає на 90 – 100% питань.

«Добре» - студент добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді, потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді та допускає незначні помилки, неточну аргументацію. Оцінювання подій, ідей, досягнень філософської думки більш емоційне, ніж наук. Виконав 100% обсягу самостійної роботи. Брав участь у семінарах, підготував і захистив реферат. За підсумками тестування правильно

відповідає на 70 – 89% питань.

«Задовільно» - студент користується лише окремими знаннями дисципліни, порушує логіку відповіді, відповідь недостатньо самостійна, допускаються суттєві помилки в знаннях та поясненні питань дисципліни, мова спрощена, оцінювання досягнень філософської думки лише емоційне, ніж наукове. Викладач постійно коректує відповідь студента. Студенту важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду. Виконав не менше 70% самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає 50 -69% питань.

«Незадовільно» - студент не володіє необхідними знаннями, не володіє практичними навичками дисципліни. Виконав менше 50 % самостійної роботи. За підсумками тестування правильно відповідає 0 – 49 % питань.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Етика та естетика» – пакет навчально-методичних матеріалів: плани семінарських, практичних занять і методичні вказівки до них, питання для самоконтролю, до модульного контролю, екзамену, завдання для самостійної та індивідуальної науково-дослідницької роботи.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика: Учебник. – М.: Гардарики, 2000.
2. Малахов В.А. Етика. – К.: Либідь, 2002.
3. Етика. Навч. посіб. / Аболіна Т., Єфименко В. та ін. – К., 1992.
4. Етика. Навч. посіб. За ред. В.О.Лозового. – К., 2002.
5. Прибутько П.С., Дубчак Л.М. Етика. – К.: Вид-во Паливода А.В., 2012. – 180 с.
6. Тофтул М.Г. Етика: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2006. – 416 с.
7. Борев Ю. Эстетика: Учебник. – М., 2002.
8. Левчук Л. Естетика: Навч. посібник. – К., 2013.
9. Левчук Л.Т., Панченко В.І., Кучерюк Д.Ю. та ін. Естетика. К, 2010.

- 10.Адорно Т. Теорія естетики. - К.: Видавництво Соломії Павличко; Основи, 2002.
- 11.Апель К.О. Ситуація людини як етична проблема / Єрмоленко А.М. Комуникативна практична філософія. - К.: Основи, 1999. - С. 231-254.
- 12.Бабайлов В.К., Дмитрієв І.А., Маліков В.В. Культура ділового спілкування менеджера: Навч. посіб. - Харків: ХНАДУ, 2001.
- 13.Берлін І. Дві концепції свободи // Сучасна політична філософія. - К.: Основи, 1998. - С. 56 - 113.
- 24.Естетика: підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Оніщенко, Д. Ю. Кучерюк. - 2-е вид., доп. і перероб. -К.: Вища школа, 2006.
- 15.Етика. Естетика. Практикум: Навч. посіб. / За ред. Л.Г. Дротянко, Н.М. Сухової. - К.: Книжкове вид-во НАУ., 2005.
- 16.Етика: навч. посіб. / Н. М. Вознюк, М.Є. Люлько, О.А. Лященко - К.: Центр учбової літератури, 2008.
- 17.Екологічна етика і психологія людини / С. М. Кравченко, М.В. Костицький. - Львів: Світ, 1992.
- 18.Малахов В.А. Етика спілкування. - К. : Либідь, 2006.
- 19.Малахов В.А. Етика. - К.: Либідь, 2006. 26.Етика: Навчальний посібник / В. О. Лозовий, М.І. Панов, О.А. Стасевська, М.Б. Ценко. - К.,: Юрінком Інтер, 2003 .
- 20.Естетика: Навч.посібник / М.П. Колесніков, О. В. Колесникова, В.О. Лозовий, Н. Г. Чибісова, О.В. Шило. - К.: Юрінком Інтер, 2003.
- 21.Ермоленко Н.А. Этика ответственности и социальное бытие человека (современная немецкая практическая философия). - К.: Наукова думка, 1994.
- 22.Красникова Е.А. Этика и психология профессиональной деятельности. - М.:Форум,2003.
- 23.Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття: Навч.посіб. - К.: Либідь, 1997.
- 24.Макінтайр Е. Після чесноти: Дослідження з теорії моралі. - К.: Дух і літера, 2002.

25. Назарчук, В. К. Україна духовна: книга для читання з християнської етики. - К. : Томіріс-Н, 2006.
26. Етика та естетика: Навч. посіб. / В. Л. Петрушенко, І. М. Сурмай, Г. Ф. Карвацька, Л. І. Мазур, Ю. Г. Шадських. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2006.
27. Рікер П. Етика і мораль // Рікер П. Навколо політики. - К.: Основи, 1995 - С. 269 - 283.
28. Рікер П. Толерантність, нетолерантність, неприйнятне // Рікер П. Навколо політики. - К.: Основи, 1995. - С. 313 - 332.
29. Ричард Т. Де Джордж. Деловая етика. - М.: ИД «РИПОЛ КЛАССИК», «ПРОГРЕСС», 2003.
30. Томас М. Герет та Річард Дж. Клоноскі. Етика бізнесу. - К.: «Олімп», 2005.
31. Тофтул М. Г. Етика: Навч. посіб. - К.: Видавничий центр "Академія", 2005.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Предмет етики.
2. Основні етапи розвитку етики.
3. Проблема походження моралі.
4. Сутність і специфіка моралі як форми духовно-практичного освоєння світу.
5. Основні функції моралі.
6. Поняття свободи в етиці.
7. Об'єктивна та суб'єктивна свобода.
8. Вчинок і моральна відповідальність особистості.
9. Загальна характеристика і класифікація категорій етики.
10. Категорії "добро" і "зло".
11. Категорія. "справедливість".
12. Категорія "обов'язок".
13. Категорія "совість".
14. Категорія "щастя".
15. Категорія "любов".
16. Категорія "сенс життя".
17. Проблеми сучасного морального виховання.
18. Особливості професійної етики.